

Onderwerp Voorjaarsbrief 2013

Steller C. Boon/H. Smit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Onder embargo tot 24 mei 2013 13.15 uur in verband met
persconferentie

Telefoon (050) 367 76 70 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk BD.13.3697323

Datum

Uw brief van

Uw kenmerk -

Burgerservicenummer

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

In deze Voorjaarsbrief informeren wij u over de actuele financiële positie en de vooruitzichten van onze gemeente en over de mogelijke keuzes die wij in het najaar in de Begroting 2014 aan u ter besluitvorming willen voorleggen.

Onze financiële vooruitzichten zijn zorgelijk. De economische crisis is nog niet ten einde. De vraag naar woningen, kantoren en bedrijventerreinen zal voorlopig nog niet aantrekken. We houden er rekening mee dat de werkloosheid verder zal oplopen en dat de voorgenomen decentralisaties in de AWBZ, Jeugdzorg en op het gebied van Werk en Inkomen gepaard gaan met forse bezuinigingen. Bij ongewijzigd beleid krijgen we te maken met een tekort in 2013 van ruim 48 miljoen euro en in 2014 van ruim 25 miljoen euro. Vanaf 2015 is het tekort circa 20 miljoen euro structureel. Dit is onverantwoord. We ontkomen er daarom niet aan om keuzes te maken. En gezien de omvang van de opgave zullen die soms pijnlijk zijn. Tegelijk willen we blijven werken aan de toekomst van de stad. Bezuinigen èn investeren dus. Een dubbele opgave, niet eenvoudig maar ook niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel talent, met veerkracht en creativiteit. Een stad waar inwoners, bedrijven en instellingen zich mee verbonden voelen. En vanouds een stad waar mensen om elkaar geven en samen optrekken. Dat geeft ons het vertrouwen dat onze ambitie om sterker uit de crisis te komen reëel is.

De keuzes die we in deze Voorjaarsbrief aan uw raad voorleggen baseren we op het belangrijkste motto uit ons collegeprogramma: *verbinden en vernieuwen*. De huidige crisis zien wij ook als een signaal dat we nieuwe wegen moeten inslaan in de verhouding tussen overheid en burgers. De opgaven waar we voor staan vereisen nadrukkelijk inzet van iedereen:

overheid, burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. We zien het als een belangrijke taak om - samen met alle betrokkenen - in de komende jaren die gedeelde verantwoordelijkheid in onze stad praktisch in te vullen. Co-creatie is daarbij een sleutelbegrip. We kijken kritisch naar onze eigen gemeentelijke rol en organisatie en naar de kerntaken die passen bij een andere overheid. Verderop komen we hier op terug.

Gezien de urgentie en de omvang van de opgave en de te maken keuzes voor de begroting 2014 hebben wij u vroegtijdig geïnformeerd per brief op 31 januari 2013 en op 17 april 2013 over de ontwikkelingen die zich na de begroting 2013 hebben voorgedaan. We hebben u een tussenstand van de financiële opgave en het meerjarenbeeld gepresenteerd. Bij bezuinigingen van deze omvang achten wij het van groot belang uw raad vroegtijdig in de gelegenheid te stellen richting te geven en kaders te stellen. Daarom is in overleg met uw raad besloten om het Voorjaarsdebat te vervroegen en ruim voor de zomer met uw raad in debat te gaan. Een tijdig debat is ook van belang om partners en gesubsidieerde instellingen tijdig te kunnen informeren over de te nemen maatregelen.

We merken op dat de Voorjaarsnota veel minder dan in voorgaande jaren keuzemogelijkheden aan uw raad voorlegt. Het college heeft, vanuit het oogpunt van een transparant begrotingsproces, nu een uitgewerkt oplossingsscenario gemaakt voor de financiële opgave waar we voor staan (zie bijlage I). Wij laten u zien dat wij bereid zijn in november in de begroting 2014 vergaande keuzes te maken, waarmee we de financiële problemen nu oplossen en niet doorschuiven naar onze opvolgers. Onze concrete voorstellen treft u in bijlage II. In de bijlage informeren we u ook over welke mogelijke bezuinigingsmaatregelen we vooralsnog niet willen nemen. Over onze keuzes willen we graag met uw raad in het voorjaarsdebat de dialoog aangaan. Daarbij merken we op dat de bezuinigingsopgave waar we nu voor staan zo fors is, dat alle voorstellen die we nu aan u presenteren in principe noodzakelijk zijn om aan onze opgave te voldoen. Dat betekent dat waar uw raad vindt dat er minder of anders bezuinigd moet worden, wij aan u vragen dan ook te komen met alternatieve dekkingsvoorstellen.

De definitieve besluitvorming over de inhoudelijke, organisatorische en financiële keuzes vindt plaats in november bij de begroting 2014. In de dan aan u voor te leggen voorstellen zullen we uw kaderstellende opmerkingen en alternatieve dekkingsvoorstellen uit het voorjaarsdebat hebben meegewogen.

Hoe staan we ervoor?

Op 29 mei behandelt uw raad de Rekening 2012 waarin we verantwoording afleggen over het in dat jaar gevoerde beleid en behaalde resultaten. We concludeerden dat 2012 in vele opzichten een bewogen jaar was. We memoreren de val van het college, het stopzetten van de tram, de afwikkeling van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (O2G2), de verdere teruggang in woningbouwproductie en verkoop, in de oplevering en verkoop

van bedrijventerreinen en een toenemende leegstand in winkels. Ten slotte zagen we in de staart van 2012 een afname van de werkgelegenheid en waren meer mensen aangewezen op een uitkering. Door noodzakelijke afboekingen hebben we onze reserves moeten aanspreken en ons weerstandsvermogen moeten aanvullen. 2012 sloten we opnieuw af met een tekort. Onze meerjarenprognoses laten zien dat we bij ongewijzigd beleid in 2013 en 2014 te maken krijgen met tekorten van respectievelijk 48 en 25 miljoen euro. Vanaf 2015 verwachten we een tekort van circa 20 miljoen euro structureel. Onze financiële vooruitzichten zijn dus zorgelijk.

Naast zorgen zien we ook kansen en positieve ontwikkelingen. Groningen is een bruisende stad, dynamisch, innovatief, spraakmakend. Groningen heeft al lang niet meer de hoogste werkloosheidscijfers. Groningen groeit en koestert een variatie aan type mensen en leefstijlen. Het is een broedplaats van talent. Onze economische speerpunten Healthy Ageing en Energie ontwikkelen zich goed. Groningen heeft een bovengemiddeld goed woonklimaat met uitstekende voorzieningen, een prachtig ommeland, een aantrekkelijke binnenstad, het aantal bezoekers groeit nog steeds, en Groningen kent een veelzijdig cultuuraanbod. En samen met onze partners blijven we ons inzetten voor een goed bereikbare stad.

Uit de Stadsmonitor (bijlage III) en de Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor (bijlage IV) van dit jaar bleek onder meer dat de Stadjes nog altijd overwegend positief oordelen over de leefbaarheid en de staat van onderhoud. Ook is Groningen nog altijd een veilige stad. In de meeste aandachtswijken hebben de bewoners meer waardering en vertrouwen in hun wijk gekregen. Het aantal mensen dat bereid is wat voor hun buurt te doen is toegenomen.

Het antwoord op de vraag 'hoe staan we ervoor' is dus meerledig. Al zijn de financiële opgaven groot, tegelijk staat Groningen er goed voor en hebben we vertrouwen in de toekomst van de stad. Er zijn kansen en ontwikkelingen om bij aan te sluiten. Als gemeente zelf, maar steeds vaker met andere overheden, bedrijven, instellingen en particulieren.

Wat zijn de opgaven?

Voor 2014 en daarna staan we voor grote bezuinigingsopgaven. In november stelde uw raad de begroting 2013 vast, met een sluitend meerjarenbeeld. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die gevolgen hebben voor dekking van de begroting 2013 en de financiële opgave voor de begroting 2014. We hebben u daarover in januari per brief (BD 13.3460299) en in april per brief (BD 13.3625747) geïnformeerd. In april was de opgave die we u presenteerden hoger dan de opgave die we u in deze voorjaarsbrief presenteren. In bijlage II treft u de keuzes die we hebben gemaakt om de opgave te verkleinen.

De opgave voor 2013 is ruim 48 miljoen euro. Dit is vooral het gevolg van de benodigde aanvulling van ons weerstandsvermogen door de tegenvallers uit 2012. Voor 2014 is de opgave ruim 25 miljoen euro, als gevolg van

verschillende grote en kleinere knelpunten, zoals de tekorten op de wet BUIG en de sociale werkvoorziening, frictiekosten als gevolg van personele bezuinigingen, aanvullende rijksbezuinigingen en nog niet gerealiseerde gemeentelijke bezuinigingen. Daarbij houden we er al rekening mee dat het gestelde doel in het coalitieakkoord om door te groeien naar een weerstandsvermogen met een ratio 1,0 niet in 2014 kan worden gerealiseerd. De opgave voor 2015 is ruim 23 miljoen euro structureel en voor de jaren daarna circa 20 miljoen euro structureel. Bij het bepalen van de opgave zijn we er van uit gegaan dat een deel van de structurele activiteiten die we incidenteel hebben gedekt in 2015 worden beëindigd.

Wat zijn onze ambities?

In ons Prinsenhofakkoord hebben we aangegeven in grote lijnen het beleid van het vorige college te willen voortzetten. Al zijn de bezuinigingen omvangrijk, voor het grootste gedeelte blijven we doen wat we deden en maken we af waaraan we zijn begonnen. Groningen is een stad die solidariteit hoog in het vaandel heeft, met een traditie van een ruimhartig beleid voor Stadgers die niet op eigen kracht aan de samenleving kunnen meedoen. Een stad waar iedereen meetelt en meedoet, waar talenten kansen krijgen en tot ontwikkeling komen. En een stad die in alle opzichten steeds duurzamer wordt. Dit blijft zo en daarmee gaan we door. Deze ambities houden we ook in financieel zwaardere tijden overeind. Nu er minder geld te verdelen valt, moeten we onze ambities bijstellen. Dat vraagt creativiteit, een nieuwe rol van de overheid en inzet van de gehele stedelijke samenleving.

In het Prinsenhofakkoord hebben we ook aangegeven dat we een *andere overheid* willen zijn. Een overheid die zich voorbereidt op de toekomst en die efficiënt en integraal werkt. We denken na over onze kerntaken als gemeente en hoe we naast een faciliterende overheid ook een stimulerende en initiërende overheid kunnen zijn, die samen met andere partijen initiatieven neemt en uitwerkt. Een overheid die zorgdraagt voor een aantrekkelijk investeringsklimaat, een veilige woon- en werkomgeving, zorgt voor een goede dienstverlening, waar mogelijk goedkoper, wellicht met minder aanbod, maar toch ruimte houdt voor investeringen.

Dit vraagt een andere organisatie die flexibel is, financiële ruimte creëert en kan inspelen op de initiatieven uit de markt en uit de stad. Het betekent ook minder invloed op einddoelen.

Als college hebben wij de discussie over 'de nieuwe overheid', die door de bestuurscrisis in 2012 was komen stil te liggen, inmiddels weer opgepakt. Aan het eind van dit jaar zullen we onze eerste analyse aan uw raad voorleggen en met u bespreken. In het najaar willen we in de vorm van een Stadsdebat het gesprek met de stad aangaan over dit onderwerp in bredere zin, met name gericht op de thema's die bepalend zijn voor de toekomst van de stad.

Met deze discussies en de uitkomsten ervan willen we mede een bijdrage leveren aan de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 en het nieuwe college in 2014 in staat stellen om weloverwogen keuzes te maken op de weg naar de 'andere overheid'.

Wat zijn onze financiële uitgangspunten?

Eerder memoreerden we dat we niet kiezen voor een fundamentele heroverweging van ons beleid. In de huidige omstandigheden is een solide begroting van het grootste belang. Onze financiële uitgangspunten zijn de volgende:

- 1) Wij kijken niet alleen naar de financiële opgave voor 2013 en 2014, maar ook naar de jaren daarna. In oktober presenteren we een sluitende begroting voor 2014 en een evenwichtig meerjarig perspectief.
- 2) Tekorten vangen we in eerste instantie op door uitgaven te verminderen, subsidies te korten en door efficiënter te werken. Onze overwegingen en voorstellen leest u verderop.
- 3) We willen structurele kosten zoveel mogelijk structureel dekken.
- 4) Met lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven zijn we terughoudend.
- 5) We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,75. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0. Hiertoe hebben we twee afspraken gemaakt. Ten eerste gebruiken we elke meevaller die we de komende tijd krijgen om het weerstandsvermogen tot 0,8 aan te vullen. Ten tweede zullen we, als het eerste doel bereikt is, volgende meevallers voor de helft inzetten voor het weerstandsvermogen en voor de andere helft voor het nieuwe co-financieringsfonds (zie verderop). De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we niet verwachten dat we het doel van 1,0 op korte termijn te kunnen halen, omdat meevallers in de huidige omstandigheden schaars zijn. We verwachten wel dat het op middellange termijn zal lukken.
- 6) We hanteren een zorgvuldig en alert risicomanagement. Risico's hebben we zodoende eerder in beeld zodat we tijdig de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen. Twee keer per jaar lichten wij onze reserves door, op basis waarvan wij het actuele benodigde weerstandsvermogen bepalen. Dat doen wij ook voor de begroting 2014.
- 7) In 2014 zijn er verkiezingen en treedt er een nieuw college aan. We willen het nieuwe college ruimte geven; we schuiven onze problemen niet door naar de toekomst.

Wat stellen we voor?

In het Prinsenhofakkkoord staan twee begrippen centraal: *verbinden en vernieuwen*. Verbinden en vernieuwen in de politieke verhoudingen én in de samenleving. Deze gedachte is ook het uitgangspunt geweest bij het voorbereiden van deze Voorjaarsnota. Dat heeft geleid tot een samenhangend

pakket van bezuinigingen dat eerdere verworvenheden waardeert, maar ook kritisch benadert. De basis blijft op orde, alleen zal het op alle terreinen soberder worden. Tegelijk stellen we voor om na 2014 een cofinancieringsfonds in het leven te roepen. Over dat fonds informeren we u hieronder nader.

Co-financiering

Na 2014 stoppen diverse specifieke rijksbijdragen, waaruit we in de voorgaande jaren tal van projecten o.a. op het gebied van wijkvernieuwing, wonen, economische ontwikkeling (G-kracht, Akkoord van Groningen) en duurzaamheid financierden. Om dergelijke projecten in de toekomst toch te kunnen uitvoeren, roepen we een co-financieringsfonds in het leven. Het is een *co*-financieringsfonds, omdat we verwachten dat andere partijen aan dergelijke projecten meedoen. Het co-financieringsfonds stimuleert en creëert ruimte voor initiatieven uit de samenleving en benadrukt onze rol van regisseur en verbinder, waarin we eerder kiezen voor co-creatie en co-financiering dan voor subsidiëring. Dat vraagt om een andere houding en rol van ons als overheid. We sturen minder op einddoelen, meer op processen. Ons doel is verschillende partijen en investeerders samen te brengen en te verbinden rond een gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Het fonds willen we voeden langs drie sporen. Het eerste spoor betreft gelden die we vrijspelen door in bestaand beleid efficiënter te werken of anderszins te besparen. Het tweede spoor is het inzetten van reguliere beschikbaar geld en het derde spoor betreft vrijval/meevallers in de meerjarenbegroting. Dit na aanvulling van het weerstandsvermogen. Het co-financieringsfonds is uitdrukkelijk niet bestemd voor structurele activiteiten. Het is uitsluitend bedoeld voor projecten; overzienbare en incidentele uitgaven dus. Bij de Begroting 2014 zullen we u uitvoeriger informeren over opzet en beoogde werking van het fonds, waarna het nieuwe college in de loop van 2014 aan het fonds – of aan meerdere fondsen – meer definitief vorm kan geven.

Voorstellen en overwegingen in vijf thema's

Hieronder delen we met u - geordend in vijf thema's - onze overwegingen en voorlopige voorstellen. We benadrukken dat we in deze brief alleen de hoofdlijnen kunnen belichten. De lijst met bezuinigingsvoorstellen is omvangrijk en raakt alle beleidsterreinen. In veel gevallen hangen voorstellen met elkaar samen. Daarom hebben we ervan afgezien u hier een samenvatting te presenteren. Voor concrete informatie over onze voorstellen en onze afwegingen verwijzen we u naar bijlage II.

Thema 1 Sterke, aantrekkelijke stad in de regio

De kracht van Groningen schuilt voor een zeer belangrijk deel in de positie als grootste stad in de regio. Stad en regio zijn op tal van manieren met elkaar verbonden en van elkaar afhankelijk. Groningen is het economische, culturele en kenniscentrum van Noord-Nederland. Met 50.000 studenten aan

hogeschool en universiteit is Groningen een ‘City of Talent’ met een enorm potentieel.

We willen de positie van de stad als aantrekkelijke en sterke stad in de regio verder versterken. We zijn ons bewust van onze sterke punten zoals een jonge bevolking, een sterk kenniscluster, een internationale onze positie gashoofdstad, de nabijheid van het Eemsdeltagebied, economische topsectoren, aantrekkelijke binnenstad, aantrekkelijk ommeland, breed cultuuraanbod. Deze sterke punten willen we uitbouwen vanuit onze nieuwe rol als lokale overheid. Soms als aanjager, soms faciliterend, soms voorwaardenscheppend.

Zorgen voor een goede bereikbaarheid van de stedelijke regio is een belangrijke taak van de overheid. We blijven daarom de komende tijd samen met de regiopartners werken aan een integrale oplossing voor de bereikbaarheid van onze regio.

We blijven investeren in de binnenstad. De nieuwe Oostwand en het Forum zullen een impuls geven aan de aantrekkelijkheid van onze binnenstad. Het Forum staat bijna in de steigers. Met de Forum-partners werken we aan een verdere concretisering van de inhoudelijke invulling en samenwerking; zodanig dat zoveel mogelijk Stadgers er enthousiast over zullen zijn.

Alle culturele instellingen krijgen te maken met een generieke korting. Wij verwachten dat er voldoende cultureel ondernemerschap in onze stad aanwezig is en op zal bloeien om ook met minder overheidsgeld een bruisend en veelzijdig cultureel aanbod in stand te houden.

We moeten korten op ons economisch programma en het Akkoord van Groningen. We blijven de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven actief stimuleren, want kennistransfer vormt een belangrijk basis voor innovatie en nieuwe werkgelegenheid, vooral ook in het midden- en kleinbedrijf.

Thema 2 Fijne stad om te wonen

Groningen is een stad waar het plezierig wonen is. Uit onderzoek blijkt steeds dat onze inwoners over het algemeen bovengemiddeld tevreden zijn over het onderhoud en de veiligheid. Na 2014 stopt het rijk met de ISV-middelen. Voor onze stad betekent dit dat we jaarlijks 8 miljoen minder ontvangen voor wijkvernieuwing, woningbouwproductie en jongerenhuisvesting. Op deze terreinen staan we voor ingrijpende heroverwegingen. Voor zaken die we na 2014 overeind wensen te houden moeten we nieuwe dekking vinden via het cofinancieringsfonds.

We ontkomen niet aan bezuinigingen op onderhoud en beheer. In de binnenstad en in het Noorderplantsoen houden we onze inzet op peil. Onze huiskamer moet schoon en veilig blijven. Als gemeente moeten we onze

inspanningen in de wijken – ook in het dagelijks onderhoud - verminderen, maar we zorgen ervoor dat de gevolgen daarvan acceptabel blijven. Dat moet lukken, want leefbare wijken en prettige buurten zijn het resultaat van ieders inspanningen; stadjes, ondernemers, instellingen en corporaties. De vernieuwing van de Woonschepenhaven gaat door evenals onze inzet voor jongerenhuisvesting.

Ook blijven we investeren in onze wijken (bijvoorbeeld Selwerd, De Wijert, Oosterhoogbrug), maar we moeten het anders doen. Geen grootschalige ingrepen meer, maar inzet op ontwikkelend en preventief beheer, met daar waar nodig gerichte maatregelen. Met ons Aanvalsplan Woningbouw willen we instrumenten ontwikkelen om initiatieven op de woningmarkt los te krijgen.

Met onze gerichte aanpak van veiligheidsproblemen in straten of buurten gaan we door. De budgetten voor veiligheid houden we in 2013 en 2014 grotendeels op peil.

Thema 3 Stad om je te ontwikkelen

Groningen is vanouds een onderwijsstad. Voor alle kinderen en jongeren, van peuter tot student, is Groningen een stad waar iedereen de kans krijgt zijn talent te ontdekken en te ontwikkelen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat kinderen gezond en veilig opgroeien. Dat is een belangrijk doel in ons Integraal Jeugdbeleid.

Vooruitlopende op de vernieuwingen in het sociale domein vanaf 2015 onderzoeken we de mogelijkheden voor slimmere en klantgerichte organisaties in de wijken. Met als uitgangspunt het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van burgers. We bouwen voort op de goede ervaringen die we op dit gebied al opdoen binnen de Stip's en de Centra voor Jeugd en gezin.

In het onderwijsveld gaan we ons zoveel mogelijk beperken tot onze wettelijke taken. We blijven echter wel investeren in schoolgebouwen; met ons programma *Fris en duurzaam* gaan we door.

Ook in ons programma Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) moeten we korten. Het budget blijft echter toereikend om in de vraag te voorzien. De vensterscholen geven we een nieuwe impuls; door concentratie op de kerntaken verhogen we de kwaliteit. Door betere samenwerking en afstemming willen we meer synergie creëren in het hele onderwijsveld en gedurende de gehele onderwijsloopbaan. Daar hoort ook bij dat onderwijs en bedrijfsleven elkaar vaker opzoeken. Een belangrijke stap in deze richting willen we zetten met het binnenkort af te sluiten 'Onderwijspact', waarmee alle betrokken partners blijf geven onze hoge ambities voor 'Groningen onderwijsstad' te delen. Talentontwikkeling blijft voor ons belangrijk.

Alle instellingen op de terreinen jeugd en sport krijgen te maken met een generieke korting. De activiteiten Kind en Jeugd gaan we slimmer combineren.

Thema 4 Actieve en sociale stad voor iedereen

Groningen is een stad waar iedereen erbij hoort. Alle Stadjsers actief, is al jaren een belangrijk motto. We zijn een sociale stad waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en waarin niemand aan de kant hoeft te staan. We willen zoveel mogelijk mensen kansen bieden om actief deel te nemen aan de Groninger samenleving. Dat blijft zo. We zetten alles op alles om ook met minder geld, toch zoveel mogelijk mensen actief te houden of weer laten worden. We blijven borg staan voor de meest kwetsbaren en de mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking.

Er komt een generieke korting op instellingen op de terreinen welzijn en zorg. We kiezen voor diegenen die de steun het meest nodig hebben. In het bijzonder hebben we daarbij oog voor kinderen; achterstanden door armoede willen we zoveel mogelijk voorkomen. In 2013 en 2014 houden we de budgetten voor het armoedebeleid in tact. Na 2014 willen we het armoedebeleid hervormen door ons te richten op kwetsbaren en diegenen die hulp het meest nodig hebben. Bij burgers die dat aan kunnen, doen we een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid. Onze eigen afdelingen en andere instellingen in het sociaal domein, zullen slimmer en nog efficiënter moeten gaan werken.

Thema 5 Een efficiënte en stimulerende organisatie

In ons collegeprogramma - en dat van het vorige college - is een 'efficiëntere organisatie' een van de speerpunten. In 2010 zijn we gestart met een majeure operatie gericht op een andere, participerende overheid. Inmiddels hebben we belangrijke stappen gezet op weg naar een transparantere en efficiëntere organisatie (o.a. Stadsbeheer, SSC, KCC, GMT, stafdiensten, voorbereiding samengaan SOZAWE en iederz).

Aanvullend op de in 2010 gestarte bezuinigingsoperatie op de organisatie van 19,7 miljoen euro voor de jaren 2011-2014, formuleren we nu een extra bezuinigingsopgave voor de eigen organisatie vanaf 2015 oplopend tot 10 miljoen euro in 2017. Dit doen we mede in het licht van de lopende kerntakendiscussie en de ontwikkeling van 'een nieuwe overheid', waarbij we de dienstverlening verder willen verbeteren en de transparantie van onze organisatie vergroten. Zoals reeds eerder gezegd willen we hierover in het najaar met u nader van gedachten wisselen. Ook kunnen we op diverse plekken in de organisatie zullen we door samenvoeging van afdelingen en versoering van voorzieningen (o.a. voor college en GMT) verder besparen. Van belang is op te merken dat personele inkrimping, door rechtspositionele oorzaken en vanuit ons uitgangspunt van goed werkgeverschap, in de meeste gevallen niet direct leidt tot kostenreductie. Daarom is in de begroting een oplopend bedrag voor 'frictiekosten' gereserveerd.

Een steeds duurzamer stad

In 2035 willen we een energie neutrale stad zijn. Die ambitie houden we overeind. We blijven samen met bewoners, instellingen en bedrijven werken aan een duurzame stad. Verduurzamen is belangrijk voor het milieu, maar ook omdat we daar veel geld mee besparen. Huurders en woningbezitters ervaren direct wat energiebesparing oplevert.

In al onze beleidsprogramma's is verduurzaming inmiddels verankerd. Als grote organisatie geven we zelf in duurzaam gedrag zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Verder hebben we een rol om duurzaamheid hoog op de agenda te houden van bedrijven, instellingen en andere partners, samenwerking te bevorderen en kansrijke projecten te initiëren en optimaal te faciliteren. Na 2014 willen we ons duurzaamheidsprogramma financieren vanuit het cofinancieringsfonds.

Gemiddeld geen lastenverhoging

Een van onze financiële uitgangspunten is dat we terughoudend zijn met lastenverhoging. We kiezen ervoor om in 2014 de woonlasten voor burgers gemiddeld niet te verhogen. Door diverse maatregelen kunnen we de afvalstoffenheffing en de rioolrechten verlagen. Dit geeft ruimte om – bij gemiddeld gelijkblijvende woonlasten – de OZB voor woningen iets te verhogen.

De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen. Vanuit dit fonds worden tal van projecten in de stad door ondernemers en/of door ondernemers en gemeente gezamenlijk gefinancierd. We memoreren dit hier, omdat het een goed voorbeeld is van hoe gemeente en andere partijen werkbare vormen weten te vinden om concreet uitvoering te geven aan de gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Tot slot een blik vooruit

Met deze Voorjaarsbrief leggen wij een zeer omvangrijk bezuinigingspakket aan u voor. Wij realiseren ons terdege dat de voorgestelde maatregelen een grote impact zullen hebben. De afgelopen jaren is in veel sectoren van de Groninger samenleving bezuinigd. De zware financiële opgave waarvoor de gemeente Groningen nu staat maakt het onontkoombaar dat er de komende jaren nog zwaarder en ingrijpender bezuinigd moet worden. Ook op kwetsbare terreinen in het sociale domein ontkomen we niet aan verdere bezuinigingen. Dat geldt ook voor beheer en onderhoud, bereikbaarheid, economische ontwikkeling, sport en cultuur. Het zal niet eenvoudig zijn om de gevolgen van al deze bezuinigingen op te vangen. Niet eenvoudig, maar ook: niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel veerkracht. Een stad met creatieve en energieke ondernemers. Een stad kortom met mensen die het nodige voor elkaar kunnen krijgen; ook als de gemeente een stapje terug moet doen. Of misschien wel *juist* als de gemeente een stapje terug doet. Zonder dat wij onze verantwoordelijkheid als gemeente hierbij uit het oog verliezen. Zo kan de crisis ook ruimte bieden en kansen creëren voor nieuwe vormen

van samenwerking, participatie en co-creatie. Verbinden en vernieuwen, zo formuleerden wij het in ons Prinsenhofakkoord. Wij vertrouwen erop dat de Groninger samenleving in al zijn geledingen de komende jaren aan deze begrippen invulling zal weten te geven.

Wij vertrouwen op een constructieve gedachtewisseling over onze voorlopige voorstellen met uw raad. In september zullen we onze definitieve voorstellen aan uw raad presenteren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlagen

- I Financieel Perspectief inclusief toelichtingen
- II Dekkingsmogelijkheden inclusief toelichtingen
- III Stadsmonitor
- IV Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor

Uitgaande brief

In te vullen door de opsteller

Datum	<u>23 mei</u>	Registratienr.	<u>BD13369732</u>
Dienst/Af deling	<u>BSD</u>	Bijlagen (aantal)	<u>4</u>
Steller	<u>C. Boon</u>		
Telefoon	<u>(050) 367 76 70</u>		
E-mail	<u>Claudia.boon@gro ningen.nl</u>	Overleg gepleegd met	<u>Wethouder Schroor</u>

Inliggende
registratienrs.N.a.v. de brief
d.d./kenmerk
/-Bestandsna(a)m(e)
n)Geadresseerde
De leden van de raad van
de gemeente Groningen
te
GRONINGENAanwijzingen
Uiterlijk 11.30u Griffie
Onder embargo tot 13.15uOnderwerp
(beknopt)
Voorjaarsbrief**Paraaf voor
akkoord**

Naam

Dienst

Datum